

BUDAPESTI KIR. ÜGYÉSZSÉG
1938 APR. 30.
ÁTVETTE

MAGYAR MAGÁNTISZTVISELŐ

A KERESZTÉNYSZOCIALISTA MAGÁNTISZTVISELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik havonként egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 44.
TEL FON: 336-761.

Előfizetési díj évi 3.60 pengő
Vállalatoknak 20.— pengő

NYITVA AZ ÚT

A fejlődő kereskedelem és nagyipar a maga hatalmas tőkét és adminisztrációt igénylő apparátusával életre hívta a magánalkalmazotti társadalmat. S ekkor bekövetkezett az a sajnálatos tény, hogy a keresztény fiatalság nem vette észre a kínálkozó alkalmat.

Am a háború után új magánalkalmazotti generáció nőtt fel, mely csaknem két évtized bátor kiállításával kiharcolta az első lépést, mely a magánalkalmazotti jogviszonyt szabályozó törvényben ért el kézzel fogható eredményt. És a most már rendezett területen követeli a maga jogos igényeinek kielégítését.

De alig tettük meg az új törvény első gyakorlati intézkedéseit, máris napirendre került az új probléma, mely a mult mulasztásait igyekszik pótolni és ha nem mindenben magánalkalmazotti jellegű is, de nagy országépítő programjában a feladatok egész sorát hártja reánk.

A kormány öt éves gazdasági terve minden házáját szerető, dolgozni akaró és tudó magánalkalmazottban kell, hogy felkorbácsolja azt az évtizedeken át szunnyadó és elnyomott önérzetet, mely szerint mi is alkotó része vagyunk annak az egésznek, melynek Nemzet a neve. Mindig tudtuk és éreztük, hogy nemzetünk életében fontos és hasznos tényezők vagyunk, de most ezekben a rohanó történelmi napokban már nyíltan hangot is merünk adni eme tudatunknak és levetve minden dicstelen szerénységet, fennhangon kiáltva a süket fülekbe: Mi a társadalomépítő munkában a legfontosabb munkát vállaljuk és végezzük! — Túl vagyunk a semmibelevés lealázó állapotán és felemelt fővel állhatunk akár mint egyszerű téglahordó, vagy malterozó, akár mint pallér, vagy építőmester a hatalmas munka munkásai közé, hogy hitünkkel és tudásunkkal segédkezzünk felépíteni azt az épületet, mely Isten után legerősebb várunk: a nagy és boldog Magyarországot.

Akár véletlen, akár szándékos volt a kormány részéről, hogy előbb a magánalkalmazotti törvényt hozta tető alá és csak aztán jött az öt éves tervvel, kétségtelen, hogy így volt helyes. Fel kellett előbb szabadítani, törvényben kellett előbb szabályozni a

százezernyi tömeg jogviszonyát, hogy munkahelyén ne mint kisértékű kuli kényszeredetten teljesítse kötelességét, hanem mint célt ismerő, öntudatos, minden embertársával egyenrangú fél kapcsolódjon abba a gigantikus munkába, melyet a kormány „öt éves terv“ elnevezés alatt hozott a közvélemény elé.

Nagy és fontos feladat vár a keresztény magánalkalmazottakra. Levetve a mult gátló béklyóit, sutba dobva anakronisztikus előítéleteket, olyan helyeket kell elfoglalnia, melyek tudáson felül kitaratást, szorgalmat és mindenekfelett hozzáértést követelnek. Ha nézzük az „öt éves terv“ részleteit, azt látjuk, hogy minden pontjában a magánalkalmazottak széles rétegeinek bevonására lesz szükség. A pénz, melyet a kormány a magángazdaságból von ki, visszakerül oda azon a tervszerűen kiépített csatornán, melyet a gazdasági élet vérkeringésének szokás nevezni és ebben a vérkeringésben mi vagyunk az életlehetőséget jelentő sejt, mely minden nagyképűség nélkül az ipar és kereskedelem zökkenésmentes vitelét biztosítja.

Ma már a keresztény magánalkalmazott teljesen felkészülve, hozzáértés és tudás birtokában, versenyképesen vállalja a reábizott feladatot. A háború utáni ifjúság megértve az új kor szellemét ösztönös érzéstől vezérelve vetette magát azokra a pályákra, amelyektől eddig — valljuk be őszintén — idegenkedett. A kereskedelem ma már nem „zsidó huncutság“, hanem államfenntartó és megtartó erő. Ebben a kaotikus életben, melyben kétségtelen egy új világ kialakulása forrong, minden nemzet olyan erős, amilyen erőt kereskedelme és ipara képvisel. A kereskedelem és ipar pedig kizárólag mivelőinek rátermettségétől, szaktudásától és intelligenciájától függ.

Ennél a pontnál gondolnunk kell arra is, hogy az új lehetőségek nemcsak az íróasztal nyugalmát jelentik, de jelent a kereskedelmi élet gyakran sok leleményességet kívánó és kényelmesnek nem mindig mondható munkálkodást is. Az életben nincs diffamáló hely. A tisztesség és becsületesség az az erkölcsi tőke, mely minden munkát piederstálra emel.

Az akácvirágos, holdas éjszakák romantikája felperzselődött a világháború gyilkos tűzében, éj-jelzenék duhaj elkeseredése légyzümmögéssé hal-kult abban a földrengető dübörgésben, melyet má-nak nevezünk. A Nappalok hívnak. A Nappalok világossága, életteremtő lehetősége várja a keresztény magánalkalmazotti kart. Nem áll útjában semmi s csak a maga nagy akarását, tudását és rá-termettségét kell beledobni a küzdelembe és az eredmény nem maradhat el. Az út, amely eddig is nyitva volt, szélesebbre tárult.

Miklós Elemér.

Kamara

Beköszöntött hozzánk rügybontó melegével a magyar tavasz. Ujraéled és vidul minden. A természet megúnva holt, téli világát, rohan a rügyek, a virágok, a termékenység üde paradicsomába. Egy pillantás a szobánk ablaküvegén beszűrődő sugár-kévére és látjuk, hogy minden, még a mikroorga-nizmusok legparányibb lénye is élni és élni akar. Ujjongással, az élet harsonázó üdvrivalgásával van telítve a levegő. Minden élőlényben megtöbbször-özve a vágy, hogy elérhesse azt, mihez az életben joga van.

Élet!... Igen, ez után vágyik a magánalkal-mazottak százezres tábora is, mert megunva sok évtizedes álmát, rohanva, a régít, az elavultat út-jában lerombolva, mindenüvé az új élet csiráit hintve kezd szervezkedni, kezd öntudatra ébredni. Mert mikor látja, hogy minden társadalmi réteg foglalkozik saját problémáinak megoldásával, ő is kezd komolyan szervezkedni és érdekvédelmi moz-galmakból részét kevenni.

Új életek, új akarások lehetőségeit hozta és rejti magában a most megjelent 1937. évi XXI. te. és annak 3000. sz. IP M végrehajtási utasítása, mely a magánalkalmazottak szociálpolitikai síkján nagy haladást jelent, de hisszük és reméljük, hogy ez csupán a begyújtás és ezt követni fogja a többi.

Mi magyar keresztény és nemzeti alapon álló magántisztviselők büszkén vallunk magunkat a magyar középosztályhoz tartozóknak. Büszkén hir-detjük, hogy ez a társadalmi réteg, mely verejté-kező munkával és lankadatlan szorgalmával egyik oszlopa a középosztálynak, mind a multban, mind a jelenben kiveszi részét a történelmi Magyarország talpraállításában. Mi hittel hiszünk a magyar élet felvirágozásában, noha tudjuk, hogy a mi szorgal-munk, a mi becsületes munkánk eddig másoknak jelentett bő szüretet.

A magyar magántisztviselői kar sokezres tá-bora, az élet és emberiség szent jogán „megértést és további szociális intézkedéseket“ vár azoktól a férfiaktól, akik ezekben a súlyos időkben a magyar sorsot irányítják. Mi hiszünk egy boldogabb kor eljövételében, hisszük, hogy el fog jönni nemsokára a tavasz, amikor a feltámadást hirdető napsugarak az egész magyar életet bevilágító lángbetűkkel ír-ják fel a magyar égboltozatra: igazság és élet!

Hogy ezt elérhessük, tisztelettel és nagyra-becsüléssel vetjük fel a gondolatot Bornemisza Géza miniszter úr előtt, nem látná-e időszerűnek, egy a magántisztviselői kar által már rég óhajtott

kamarai tervezet sürgős kidolgozását? Miként le-hetne az összes számbajöhető tényezőket és erőket úgy összefogni és ezen belül az összes magántiszt-viselői problémákat megoldani, hogy szabályozza egyrészt a magántisztviselői cím viselésének joga-sultságát, másrészt minden méltánylandó körülmény figyelembevételével bizonyos okszerű szabá-lyok megalkotásával, a magántisztviselői gyakor-lat terén egy az étellel szoros nexusban álló és ép-pen ezért életképes önkormányzati szerv megterem-tését?

A kamara létesítése és ezen belül a magántiszt-viselők összes problémáinak megoldása nem új kí-vánsága e társadalmi rétegnek. Hogy most ezt a tervet újból felvetjük és foglalkozunk vele, tesszük azért, mivel elérkezettnek látjuk az időt, hogy a magántisztviselők összes problémái és jogviszonyai végre szervesen megoldassanak. Ezt pedig egyedül a kamara felállításával véljük megoldhatónak és ellenőrizhetőnek. Sokszor foglalkoztak e nagyhord-erejű szerv megvalósításával a jelenben működő szövetségek, egyesületek, sőt tudjuk, van már egy hivatalos elgondolás is, mely sajnós mindezideig csak terv s nem jelent meg e kérdés a nyilvánosság előtt konkrét törvénytervezet formájában.

Leghőbb vágyunk, hogy ez a magántisztviselő életében nagy horderejű szerv mielőbb törvényerő-re emelkedjék, mert ettől váruik egy szebb, jobb, boldogabb jövő hajnalhasadását.

Dr. Grund Károly.

Nagy lelkesedéssel alakult meg Szövetségünk kebelén belül a keresztény magán-tisztviselők Kamarai Csoportja

Annvi nagyjelentőségű világesemény és bel-politikai történés sokszor évtizedeken át nem rázta fel a mindennapi élet szürkeségét, mint éppen nap-jainkban. Egészen természetes, hogy mi magán-tisztviselők sem maradhattunk kívül az eseménye-ken. Megindultak az első szociális intézkedések és tudjuk, hogy ez az áramlat tovább fog fokozódni az észszerűség határáig, melyet tisztességes emberi megélhetésnek nevezünk. A magántisztviselői élet nyugodtságát azonban teljesen csak a felállítandó magánalkalmazotti kamara tudja biztosítani. Is-merve azt a tényt, hogy amíg ez az álmunk a meg-valósulás stádiumába jut, mily sok hivatalos fóru-mon kell átmennie és, hogy az illetékeseknek mun-káit megkönnyítsük, választmányi ülésünkön Petőházi Sándor dr. javaslatára megalakítottuk a keresztény magántisztviselők Kamarai Csoportját. A csaknem teljes számmal megjelent választmányi tagok nagy lelkesedéssel szavazták meg az indít-ványt és a Kamarai Csoportot *vitéz Várvölnei Fe-renc* elnöksége mellett azonnal megalakították. A Csoport már a napokban elkezd működését, hogy a legrövidebb idő alatt elkészítse a magánalkalma-zotti kamara tervezetét és azt a kormány elé ter-jessze. Szövetségünk tervbe vette, hogy ebbe a munkába feltétlenül bevonja vidéki kartársainkat is és így nemcsak fővárosi, de vidéki viszonylatban is szakszerű, pontos és minden részletre kiterjedő javaslatot fog kidolgozni.

vitész Vágvölgyi Ferenc

Országos elnökünket a TESz jubileumi érdemkeresztjével tüntette ki.

Ez alkalomból életrajzi adatait az alábbiakban ismertetjük.

Budapesten 1897. évi március hó 14-én született. Felsőkereskedelmi iskolai érettségijének megszerzése után mint önkéntes a 38. közös gyalogezredhez *katonai szolgálatra* vonult be. A tiszti iskola sikeres elvégzése után mint hadapród-jelölt beosztást nyer abba a díszszázadba, amellyel 1916. december 30-án Károly király koronázásának ünnepségére kerül. Majd hadügyminiszteri rendelettel a sok dicsőséget szerzett 44. közös gyalogezredhez helyezik át. A tiszti továbbképzőt Szovátán végzi el. A harcot a román fronton: a tölgyesi szo-

osztották be, mely az akkor már nyíltan rozgolózó csehek sakkban tartására Lobositzba kerül. A cseh forradalom Prágában éri. Szemtanúja volt annak, hogy az erős fegyelemmel, zárt sorokban vezetett zászlóalj hogyan széledt szét Zsolnán, ahol az ujságból olvasták a katonák, hogy Linder hadügyminiszter nem akar többé katonát látni, s az ujság útján mindenkit feljogosít arra, hogy csapattestét elhagyja, s úgy ahogy van, egyenesen hazamenjen. Budapestre érkezve, már a Keleti pályaudvaron jelentkezik a Vasúti Nemzeti

rosnál, később az orosz fronton: Bukovinában ismeri meg. 1917 okt. 6-án szerezte meg a tűzkeresztiséget Waschkoutznál vívott nagy ütközetben, ahol igen súlyosan megsebesült. Ez volt az oroszok utolsó támadása, melyet hosszú éhezés után, élelemszerzés miatt indítottak. Az ütközetben tanúsított bátor és példaadó magatartásáért nemcsak az első osztályú ezüst vitézségi érmet kapta meg, hanem visszamenő ranggal császári és királyi zászlóssá is kinevezték. Sebesüléséből kifolyólag 11 hónapon át több hadikórházban kezelték. Mint sebesült tiszt, meghívást kapott József főherceg Ö császári és királyi fensége, tábornagy úr kistapolcsányi kastélyába, ahol a főhercegi család meleg vendégszeretetében volt része. Felgyógyulása után karhatalmi zászlóaljba

Örségbe, ahonnan mint fiatal, korosztálybeli Kaposvár-ra kerül és ott a leszerelő különítmény parancsnokaként igen értékes szolgálatot fejt ki. 1918. február 1-i ranggal hadnaggyá nevezték ki, s ezt követő egy év múlva leszerelt.

Katonai szolgálataért az első osztályú ezüst vitézségi érmen kívül megkapta a Károly-csapatkeresztet, a sebesülési emlékérmét (egy középesikkel), a magyar és osztrák kardokkal díszített háborús emlékérmét. 1928. márc. 13-án a német Rendtanács, melynek a világháborúból ismert nagy hadvezér, Lundendorff gyalogsági tábornok volt az elnöke, a német világháborús dísz-emlékérmét adományozta neki a hadiékítményes fekete-fehér-piros rendszalagon, míg 1938. febr. 22-én Öfelsége

III. Boris bolgár cártól a bolgár háborús emlékérmét kapta meg. Az erről kiállított okmányban a cár külön köszönetét fejezte ki a világháborúban való részvételéért. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága 1927. jún. 26-án az ország törvényes képviselője, egyházi és világi méltóságai jelenlétében vitézzé ültette és vitézzé avatta; 1938. november 25-én pedig emléklappal ellátott főhadnaggyá nevezte ki.

Élményei közé tartozik, hogy a Nemzeti Hadsereg bevonulása utáni első Miklós-nap alkalmából meghívót kapott a Gellért-szállóba, ahol „Horthy Miklós fővezér úr Öexcellenciája” tiszteletére a Nemzeti hadsereg seregenádót adott.

Ő, aki az iskola padjaiból került a harctérre, megtanulta a fronton az igazi demokráciát s látta, hogy a világháború utáni vörös forradalmakban, hogy ének vissza a demokráciával. Átérezte a haza és társadalom iránti kötelességet és katonai leszerelése óta, mind a mai napig a leghívebben teljesítette is azt, mégpedig hármass irányban: tanult és továbbképezte magát, állásában igyekezett előbbre jutni és társadalmi téren működött.

1922-ben elvégzi a Magyarországi Turán Szövetség sajtótanfolyamát, ahol a kommun után megindult új keresztény lapok részére képeztek újságíró gárdát. Cikkei a Magyar Magántisztviselő, Nemzeti Ujság, Jövőnk, Nemzeti Figyelő, Magyar Közgazdaság oldalán jelentek meg.

Tanulmányait a háború után felállított budapesti kir. magyar tudományegyetem közgazdaságtudományi kar kereskedelmi szakán folytatja, s ennek befejezéseként — a 45.000/1931. I. M. sz. rendelet alapján szervezett vizsgabizottság előtt vizsgát téve, — megszerezte a hites könyvvizsgálói diplomát.

Szolgálatát kereskedelmi téren kezdi meg. 1915. júl. 15-én a Magyar Királyi Államvasutak és Alkalmazottai Fogyasztási és Takarékszövetkezeténél mint irodai gyakornok kap délutáni állást. Dél előtt iskolába járt, délután hivatalát látta el, éjjel tanult. A katonai szolgálatból visszajött a Szövetkezethez, ahol szorgalmát, törekvését, komoly és céltudatos munkáját értékelték. A legkülönfélébb beosztásokat maga keresi, hogy széleskörű gyakorlathoz jusson. Volt könyvelő, főpénztáros, csoportvezető, áruellenőr, levelezési osztályvezető, kereskedelmi áru osztályvezető, főkönyvelő, könyvelési osztályfőnök, cégvezető. Amikor az ország e legrégebb és legaltruisztikusabb szövetkezete az 1934. évi XXI. t. c. rendelkezése folytán 1935-ben megszűnt, a „Hangya” szövetkezeti központ kötelékében működő „Vasutas Hangya Konzum Szövetkezet” ugyancsak cégvezető-főkönyvelőként alkalmazta.

A szövetkezetek újabb összevonása miatt ezt az állását elhagyja s átmenetileg a Magyar Légiforgalmi Rt.-hoz kerül, ahonnan 1937. október havában az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ igazgatói székébe kap meghívást, hogy egyfelől a szövetkezeti életben két évtizedet meghaladó széleskörű tapasztalatait gyümölcsöztesse, másfelől, hogy szociális érzését a szövetkezeti altruizmussal vegyítve szolgálja nemzetünk agrár lakosságának, a magyar faj színejavának érdekeit.

Társadalmi téren mindenütt találkozunk a nevével, ahol keresztény és nemzeti célokért küzdenek. Tagja lesz az Ébredő Magyarok Egyesületének, a Magyarországi Turán Szövetségnek, a Nemzeti Munkavédelmi Hivatalnak, a Nyugdíjas Katona Tisztek Országos Szövetségének, a Katolikus Népszövetségnek, az Országos Frontharcos Szövetségnek. A Magyar Nemzeti Szövet-

ség 1930-ban a nemzeti egység megteremtése, a nemzeti eszme s öntudat fejlesztése és a magyar igazság győzelme érdekében tíz éven át folytatott küzdelme során, mint ezen hazafias munka részesét, pártoló tagjai közé iktatta. A Társadalmi Egyesületek Szövetségének előbb választmányi tagja, majd a Szövetség célkitűzését szolgáló érdemek elismeréseként 1936. dec. 17-én országos alelnöke lesz. Tagja a Baross Szövetségnek s működött a Magyar Holnap Társaságban, a Nemzetpolitikai Társaságban s a Reformnemzedékben. Ezidőszerint is választmányi tagja a Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesületének és a Gömbös Gyula Társaságnak és uszodabizottsági tagja a Magyar Uszó Szövetségnek.

A szakma szerinti szervezkedés szükségességére 1929-ben, a MABI első önkormányzati választása hívja fel figyelmét. Látja a jobboldal készületlenségét. Részt vállal a küzdelemből s mint ujong a legalsóbb sorban kezdi a munkát. Elvegyül a tagok között. Nincsenek feltételei, személyi kívánságai, kikötése, csak célja van, — a jobboldali gondolatnak teret szorítani az önkormányzatban, ahol eddig a szociáldemokraták egyeduralma lehetővé tette az átkos emlékü kommun vezetőinek kitenyészését. Ő maga csak utolsó helyen került be a közgyűlési tagok sorába, de ez az utolsó hely is elegendő volt arra, hogy lábát megvesse s tovább dolgozhassék. Erről az utolsó helyről munkájának, kitarításának elismeréseként választóinak bizalma 1935-ben a MABI igazgatóságába és elnökségébe emelte s biztosított szerepet neki a pénzügyi, orvosi, tagsági igényjogosultság felszólalásait előkészítő bizottságban és fejelemi hatóságban. A MABI delegáltjaként került az OTI közgyűlésébe is.

Fő működési területét a Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetségéhez teszi át. Nem azt nézi, s nem azt keresi, hogy honnan indul ki az érvényesülés legrövidebb útja, hanem hogy hol van munkájára a legnagyobb szükség. Itt 1930. márc. 8-án választották először főtitkárrá. Ezt a tisztséget évente ismétlődő választás mellett hétszer ruházzák rá. Közben 1933-ban alelnök lett s az idén országos elnök. A Szövetség megbízásából kerül a Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjába, ahol 1932. febr. 15-től 1937. nov. 10-ig — lemondásáig — megszakitás nélkül évről-évre egyhangúan választották meg főtitkárrá. 1934. nov. 17-én a TESz Nemzeti Munkahete alatt a Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkja által rendezett országos kongresszusnak elnöke volt, míg az 1935. nov. 24-én rendezett országos kongresszusnak fő előadójaként szerepel.

A Keresztény Alkalmazott Kereskedők és Tisztviselők Országos Szövetsége 1937-ben országos elnökévé szintén megválasztotta s legutóbb a Keresztény Magántisztviselők Kamarai Csoportjának lett az elnöke.

Mint igazgatósági tag működést fejt ki a Keresztény Magántisztviselők Hitelszövetkezetében és a Keresztény Magántisztviselők Kölesönösségi Csoportjában is.

Hosszabb időn át volt a Keresztényszocialista Országos Szakegyesületek Szövetsége intézőtanácsának és vezérlő bizottságának tagja, s éveken át helyettes főtitkára.

Vitéz Vágvölgyi Ferenc pályája és munkássága példaképül állítható oda a mai ifjúságnak, mert ő kizárólag tudása, alapos felkészültsége, kötelességteljesítése, szorgalma és kitartása révén lett a fokozatokat betartva, de mégis — aránylag rövid idő alatt — önkéntesből szépen dekorált és a Vitézi Rend tagjául foga-

dott tisztte; irodai gyakornokból nagyvállalati igazgatóvá; egyszerű szövetségi tagból a szövetség országos elnökévé; a társadalom és közélet ismert és közmegbecsülésnek örvendő tényezőjévé.

Most, hogy eddig működésének, hazafias, önzetlen és lelkes magatartásának, valamint tántoríthatatlan magyarságának elismeréseként a TESz jubileumi érdemkeresztjével tüntették ki, s most, hogy munkáságának főbb állomásait végigfutottuk, látjuk, hogy a keresz felirata: „A magyar társadalom legjobbjainak” — nagyon is ráillik.

Itt említjük meg, hogy a TESz jubileumi érdemkeresztjének díszpéldányát vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Ö Főméltóságának ajánlották fel, aki ezt kegyesen elfogadni méltóztatott.

Az alapítólevél rendelkezése szerint az érdemkereszt tulajdonosainak, mint a nemzet legkiválóbbjainak neveit a TESz jubiléris aranykönyvében megörökítik s azt az utókor számára a Magyar Nemzeti Múzeumban helyezik el.

Az érdemkereszt ünnepélyes keretek közötti átadása május 7-én, szombaton este, Szövetségünk helyiségeiben tartandó társasvacsera közben fog megtörténni.

Magunk között . . .

A törvény nemcsak azok számára készült, akik eddig visszaéltek az alkalmazott kiszolgáltató helyzetével, hanem azok részére is, akik — hogy úgy mondjam — elnyomottak voltak. Ezt az igazságot egyik-másik túlbuzgó kartárs nem akarja, vagy nem tudja megérteni. Bizonyára eltűnődik édes otthona méla csendjében; vajjon ki tilthatja meg neki, ha ő dolgozni akar, ha el akarja végezni a munkáját, hogy akkor ne dolgozhasson, hanem kénytelen legyen hazamenni. Nos kedves, méla csendben elmélkedő kartárs: a törvény. A törvény tiltja meg, mely félreérthetetlenül intézkedik a hivatalos órák pontos betartásáról és a túlórázásról. — Vagy a másik eset, amikor az alkalmazott túl van terhelve munkával és saját belső ösztönös erejétől üzelve nem is egészen normális állapotban, gépszerűen robotolja le a munkát, akkor is ott a törvény, melynek nemes intenciója, hogy mennél több állástalan jusson kenyérhez. Tehát akár az egyik, akár a másik eset állna fenn, antiszociális eljárásnak kell minősíteni, mert egyrészt megakadályozza egy ember elhelyezkedési lehetőségét, másrészt önnön munkaerejét csökkenti a felfokozott tevékenységgel. Sajnos a törvény büntető paragrafusai nem intézkednek oly tekintetben, hogy az alkalmazott is büntethető legyen a törvény be nem tartása esetén. Mert, ha akármilyen minimális büntetés is fenyegetné a strébert, vagy a túlbuzgó kartársat, bizonyára meggondolná, vétsen-e a törvény ellen, mely végeredményben mégis az összesség érdekében hozatott és azt egy-két szolgál-

lelki ember nem teheti nevetségessé. Rá kell kényszeríteni mindenkire a törvény rendelkezéseit! Nem lehet kifogásul felhozni: de kiróg a főnököm. Mert a főnök nem rúghat ki senkit, ha a törvényre hivatkozva megtagad hivatalos órán túli szolgálót. Meg van a mód arra, hogy a főnök százszor meggondolja, mielőtt ilyesmire ragadtatná magát.

Tudjuk, hogy vannak munkaadók (főnökök, főleg hivatali feljebbvalók), akik semmibe sem veszik a törvényt, vállvonogatva surrannak el mellette és továbbra is a régi kulirendszer szellemében bánnak alantasaikkal arra gondolva, úgysem tudja meg senki, ha törvényellenesen dolgoztatják. Igen, ha az alkalmazottból hiányzik a bátorság illetékes fórum elé vinni a sérelmet. Pedig erre vonatkozólag is intézkedik a törvény, felállítva az ellenőrző bizottságot, mely hivatva van a törvény szigorát érvényesíteni. De addig is kartársaink kötelessége jelenteni — mondjuk a Szövetségnek — azokat az anomáliákat, melyeket hivatalukban észlelnek. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy akár személyes bosszú, vagy gyűlölködés ragadtassa kartársainkat a cselekedetre, de a megrögzött strébereket rá kell kényszeríteni — az összesség érdekében — a szolidaritásra, mely nélkül semmiféle törvényes intézkedés keresztül nem vihető.

Végül még szólnom kell azokról, akik akár parancsszóra, akár magánszorgalomból hazaviszik a munkát. Ezt sem lehet. Az otthon végzett munka ideje a hivatalos órába betudandó, intézkedik a törvény és miután nem valószínű, hogy a munkaadó előbb engedné el alkalmazottját csak azért, hogy munkáját otthon folytathassa, — az otthoni hivatalos tevékenység minden körülmények között mellőzendő. Akit erre kényszeríteni akarnak, megtagadhatja azt, vagy ha erre nincs elegendő bátorsága, elvégzi helyette a Szövetség, amennyiben ilyesmiről tudomást szerez. De tűrhetetlen — ismételjük az összesség érdekében — hogy akár a munkaadó, akár a munkavállaló a törvény intencióinak ellenébe antiszociális tevékenységet fejtsen ki. (Mi—)

Az ellenőrző és a legkisebb munkabérek megállapító bizottságok felállítása

Bornemisza Géza m. kir. iparügyi miniszter úr felhívást intézett hozzánk, hogy az 1937. évi XXI. te., illetve annak végrehajtása tárgyában kiadott 3000/1938. sz. rendelet értelmében felállítandó ellenőrző bizottságba munkavállalói tiszt betöltésére 5 egyént, míg a legkisebb munkabérek megállapítására hivatott bizottság munkavállalói tisztségének betöltésére alkalmas 4 egyént hozunk javaslatba. Ennek a felhívásnak Nemzeti Blokkunk intézőbizottságával egyetértően eleget tettünk.

Müller Antal:

„Kielégítőnek nem tartom, de komoly elindulás a későbbi szociális intézkedések felé”

Amióta a magánalkalmazottak munkaviszonyát szabályozó 1937 évi XXI. tc. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 3000/1938. számú rendelet megjelent, rengeteg újságcikk látott napvilágot, temérdek beszéd hangzott el, azonban legtöbb — és ez természetes — magánalkalmazott tollából és ajkáról. Ez a törvény rólunk magánalkalmazottakról szól, tehát elsősorban a mi véleményünknek kellett megnyilvánulnia. Ha ezeket a véleményeket összesíteni akarnám, azt kellene mondanom, hogy a magánalkalmazottak ebben a pillanatban is még sok tekintetben a legnagyobb bizonytalanságban vannak. Sok helyen annak ellenére, hogy a törvény expressis verbis kimondja a szerzett jogok feltétlen tiszteletben tartását, mégis megkísérelték például a munkaidőt a törvényes 44 órára felemelni, holott eddig esetleg ugyanott 39, 40 órát dolgoztak hetente. Mi lesz az úgynevezett „hazavitt” munkával? Hogyan akadályozzuk ezt meg? Mit értünk nyílt árusítási üzletek alatt és így tovább, rengeteg nyitott kapu van.

Érdekelt, hogy mi a véleménye a mi nagy problémánkról egy törvényhozónak? Ezért felkerestem Müller Antal országgyűlési képviselőt, aki a „kis emberek képviselője” hírében áll. A Károlykörütn levő Keresztény Szabóiparosok Szövetkezetében fogadtott. Egyszerű, szinte már túlzottan szerény irodájában helyet kínál és én azonnal feladom első kérdésemet:

— Kielégítőnek tartja, Méltóságos Uram, a magánalkalmazottak munkaviszonyát szabályozó törvényt és annak végrehajtási utasítását?

Müller Antal határozott hangsúllyal válaszol, hogy első pillanatra látszik sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel:

— Kielégítőnek nem tartom, de komoly elindulás a későbbi szociális intézkedések felé. Látom azokat a hiányosságokat, melyek a törvényben és rendeletben vannak, de éppen azért, mert a magánalkalmazotti foglalkozás oly módfelett szerteágazó, egészen természetes volt, hogy hiányosságok fognak mutatkozni. Ezért kell bizonyos időt adnunk, mely alatt a gyakorlat fogja megmutatni a hiányosságokat és miután a jelenlegi iparügyi miniszter komoly szociális érzésekkel telített, meggyőződésem, hogy a hiányokat újabb rendeletekkel fogja pótolni. Magam is élénk érdeklődéssel kísérem, hogy a törvény miként fog beválni és kérem a Kermosz vezetőségét, hogy ha visszaélések jutnak tudomására, közöljék azt velem és a legnagyobb készséggel állok rendelkezésükre a visszaélések megtorlásában.

— Ezt előre is köszönöm Szövetségünk nevében. Mi felkészültünk egyébként már arra, hogy minden olyan esetet, mely bármely kartársunk jogát csorbítja, sürgősen ki fogunk vizsgálni és orvoslást szerzünk. Ezzel jár természetesen az a tanításunk, hogy a keresztyén magántisztviselő a végsőkig hűséges alkalmazottja legyen munkaadójának, de törvényes jogai felett éppen a közösség

érdekében szigorúan őrködjön. — Most pedig szabadjon megkérdezni, hogy megvalósíthatónak tartja-e képviselő úr a keresztyén ifjúságnak nagyobb arányú elhelyezkedését az iparban és kereskedelemben?

— *Feltétlenül!* Az úgynevezett átképző tanfolyam, a Nemzeti Önállósítási Alap, a zsidó-törvény mind ezt a célt szolgálja. De ezeken kívül tekintetbe kell vennünk azt is, hogy hála Istennek kezd megváltozni a közszellem és ma már nem lehet szülői fenyegetés a rosszkedő gyermekkel szemben, hogy „majd odaadlak suszter inasnak”. A „tisztos ipar” valóban tisztos lesz azoknak is, akik eddig idegenkedtek tőle és inkább nyomorogtak fix fizetéses íróasztalok mellett, semhogy akár kereskedelmi, akár ipari pályára léptek volna. Ez szegény volt, ma pedig — hiszem — versengés lesz abban, hogy keresztyén létére ki tudja jobban megállni a helyét ezeken a pályákon. Véleményem szerint tehát mindenek felett ez az egészségesen kialakuló közszellem fogja biztosítani azt, hogy ifjaink minél nagyobb számban helyezkedjenek el a gazdasági életben. Azt pedig, hogy meg fogják-e állni helyüket, azt nem félttem.

— Méltóságos Uram, milyen további intézkedéseket tart legsürgősebbeknek a magántisztviselők helyzetének rendezésében?

— Egyetlen, kielégítő intézkedés lenne a kamara felállítása. A kamara hivatása lenne a munkaadók és munkavállalók között ma fennálló, sokszor látszólagos érdekellentétek kiegyenlítése. Hiába harcol erőteljesen a Kermosz, ha nincs meg a törvényes hatásköre. Kamara nélkül minden csak félmegoldás lehet. Minden rész kérdés megoldást nyer a kamarában.

Megköszönöm a képviselő úr nyilatkozatát. Müller Antalt a kisiparosok küldték a parlamentbe. Nekünk, magántisztviselőknek nincs parlamenti képviselőnk. Jól esett hallani, hogy milyen hozzáértéssel, „szívvel” és lelkesedéssel foglalkozik a mi sorsunkkal is.

Petőházi Sándor dr.

A több vállalatnak dolgozó alkalmazott jogviszonya

Többször előfordult, hogy egy vállalat, amely egy másikkal közös helyiségben működött, alkalmazottat vett fel, akinek kötelessége volt a másik vállalat részére is dolgozni.

Amíg csak munkáról, tehát kötelességteljesítésről volt szó, nem volt semmi félreértés, mert a munkavállaló mindkét cégnek dolgozott. De ha felmondásból vagy más okból fizetési kötelezettség teljesítéséről volt szó, akkor már jöttek a kifogások: nem én alkalmaztam, az a vállalat, amely alkalmazta, tönkrement, én nem felelek annak tartozásaiért stb. és az alkalmazott igen sok ilyen esetben elvesztette állásával együtt nemcsak a felmondási időre szóló járandóságot, hanem keservesen megszolgált fizetését is.

Korábban a bíróság ilyen ügyben különböző álláspontot foglalt el. Ezen zavaros jogviszonyt az ítéletek később teljesen tisztázták és a jelenlegi ál-

talános bírói gyakorlatot tartalmazzák az idevonatkozó alábbi ítéletek:

Bírói gyakorlat, hogy oly esetekben, amikor több vállalat egy helyiségben együtt működik és az alkalmazott több cég részére végez munkát, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazottat melyik vállalat vette fel vagy fizeti, mindegyik cég együttes munkaadónak tekintendő, mert az alkalmazott nem kutathatja, hogy az együttműködő vállalatok között milyen jogviszony van.

Ehhez képest ilyen esetekben azok a vállalatok, amelyek a munkát igénybevették, mint együttes munkaadók egyetemlegesen felelősek a szolgálati viszonyból származó követelésekért.

(Budapesti Törvényszék 38. fellebbezési Tanácsa.)

Felperesnek alkalmazásbalépte alkalmával nem volt alkalma meggyőződni arról, hogy tulajdonképpen kinek az alkalmazottja lett.

A kir. Törvényszék álláspontja szerint ilyen nem tisztázott jogviszony esetén a munkavállaló mindazokkal szemben követelheti jogos igényei kielégítését, akik szolgálatait ténylegesen igénybevették. (Budapesti Törvényszék 38. fellebbezési Tanácsa.)

Dr. Babits Sándor
a Szövetség ügyésze.

VIDÉK

Az egri csoport alakuló ülése

Szövetségünk a közel hetekben újabb vidéki csoporttal lesz gazdagabb. Április 24-én tartották egri kartársaink szervező ülésüket, melyen a szünni nem akaró hatalmas eső ellenére szép számmal jelentek meg az érdeklődők. A megjelent előkelőségek közül elsősnek kell megemlítenünk Frindt Jenő prépost-kanonokot, aki őszinte együttérzéssel támogatja egri szervezkedésünket. Ott láttuk Klósz Jenőt, az Egyházközségi Takarékos igazgatóját, Hoffmann Józsefet, a Hevesmegyei Takarékos titkárát, dr. Kapor Elemért, az „Eger” főszerkesztőjét és másokat. A gyűlést Babocsay Zoltán egri kartársunk nyitotta meg. Ismertette a magántisztviselők helyzetét Egerben, majd a Szövetség pesti kiküldötteinek adta át a szót.

Elsőnek Kedvessy György ü. v. alelnök szólalt fel. Tájékoztatta a megjelenteket Szövetségünk multjáról, felvázolta jelenlegi helyzetünket és jövőbeli célkitűzéseinket. Örömmel állapítom meg — mondotta, — hogy Szövetségi életünkben komoly felendülés mutatkozik és hogy vidéki csoportjaink mind jobban szaporodnak.

Ezután Beller Lajos központi választmányi tag emelkedett szólásra. Statisztikai adatokkal bemutatva a magántisztviselők helyzetét. Szomorú kép tárult a megjelentek elé. A magántisztviselőnek — mondotta Beller — eddig csak befelé hullottak könnyei. Szegénységét, nyomorúságát takar-

gatta és sokszor még önmaga előtt is restellte bevallani, hogy milyen kétségbeejtő a helyzete. Áttért azután a kormány ú. n. zsidó-törvény tervezetére, mely kétségtelenül elsősorban bennünket magántisztviselőket érint. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a törvény érvényrejuttatása után sokkal kielégítőbb statisztikai adatokat fogunk látni, mint amelyeket ő most a jelenlegi helyzet megvilágítása végett ismertetett. Beszélt még az egyke és a magántisztviselő problémájáról és megállapította, hogy a magántisztviselőknél nem hogy az egyke, de az egyse problémájára kell orvoslást találni, mert a fiatal magántisztviselőnek már a nősülés is majdnem lehetetlen a mai éhbér fizetések mellett.

Dr. Petőházi Sándor titkár rámutatott arra, hogy miért szervezkedünk mint „keresztényszocialista magántisztviselők” és miért nem egyszerűen csak mint „magántisztviselők”. Kifejtette, hogy manapság, ha valaki erővesebben követeli jogait a tisztességes emberi megélhetéshez, könnyen rásütik a „szélsőséges” bélyeget, holott szélsőségesnek lenni nem is bűn. Senki sem követelte „szélsőségesebben” a munkást megillető tisztességes bért, mint a pápa Őszentsége a Quadragesimo Annoban. Jézus Krisztus a legszélsőségesebben: a keresztfáig küzdött nemes céliának, az emberiség megváltásának megvalósításaért. Ha tehát a nemesnek, a jónak eléréseért küzdünk szélsőségesen, akkor az nem bűn és nem szegény, hanem erény. Mi magántisztviselők pedig saját elesett társadalmi osztályunk megsegítéséért küzdünk. Ebben a küzdelemben támogatást várunk mindenkitől, legfőképpen pedig saját kartársainktól. Itt az ideje, hogy a keresztény magántisztviselő is rájőjjön az összefogás fontosságára. Ezután áttért a magánalkalmazotti törvény és rendelet vitatására. Óriási eredmény — mondotta, — hogy ez a törvény megvan, de sajnos sok benne a nyitott kapu. Egymásután mutatott rá azokra a kérdésekre, melyekről vagy nem intézkedik a törvény, vagy egves pontjaiban nem világos és ezért többféleképpen értelmezhető. Miután pedig az ellenőrző és a legkisebb munkabérek megállapító bizottságok még a mai napig sem működnek, illetve még összeállításuk sem történt meg természetesen a gyakorlatban még nem élvezhetiünk ennek a törvénynek, mely kétségtelenül szociális érzésről tett tanúságot, előnyeit. Beszélt még Petőházi dr. a magánalkalmazotti kamara fontosságáról. A kamara lesz hivatva összes bajainkban, sérelmünkben a védő, támogató szerepét betölteni. Elengedhetetlen tehát, hogy a kormányzat mielőbb felállítsa, de ugyanúgy elengedhetetlen, hogy a majd felállított kamara keresztény vezetés alatt álljon.

A jelenlevők kívánságára ezután Frindt Jenő prépost-kanonok tartott beszédet. Igaz örömmre szolgál — mondotta — hogy a keresztény magántisztviselők erőteljesen szervezkednek. A köztisztviselők munkaviszonyának rendezettsége és védettsége eddig a közhivatali pályák felé hajtotta az ifjúságot, ez azonban helytelen, mert az egyéni érvényesülésnek rendezett munkaviszonyok között sokkal több lehetősége van a magángazdaságban. Ehhez azonban az szükséges, hogy valóban rendezett legyen a magántisztviselő helyzete, amiből következik, hogy a magántisztviselőknél szervez-

kedniük kell, hogy egy tömegben harcolhassák ki jogaikat. Az egri szervezkedést szívesen látja és támogatását helyezi kilátásba.

A gyűlés Babocsay Zoltán zárószavai után azal ért véget, hogy néhány héten belül összehívják az alakuló közgyűlést.

HIREK

A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége központi helyisége: Budapest, VIII., Baross-utca 44. II. emelet. Hivatalos órák: szombat kivételével minden hétköznap d. e. 9–12-ig és d. u. 2–7-ig. Szombaton délután 2-ig. Telefon: 336–761.

SZÖVETSÉGÜNK ÜGYÉSZE dr. Babits Sándor tagjainknak jogi felvilágosítást ad szövetségi helyiségünkben (VIII., Baross-u. 44. II. em.) minden csütörtökön este 7-től 8 óráig és II., Zsigmond-u. 5. alatti ügyvédi irodájában szombat kivételével naponta 3-tól fél 6 óráig.

TITKÁRI ÓRÁK: Szerda, csütörtök, péntek d. u. 5–7-ig. Telefon: 336–761.

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS eszperantó albizottsága közli, hogy az általa megindított eszperantó levéltanfolyamra jelentkezéseket továbbra is elfogad a következő címen: Jézus Szíve Szövetség Eszperantó Szakosztálya, Budapest, VIII., Mária-u. 23.

KLUBESTÉINKET minden csütörtökön este hat órai kezdettel tartjuk. Az utóbbi időkben élénk érdeklődést mutatnak a csütörtöki esték iránt kartársaink.

UJVÁRI UJVÁRY REZSŐ, Szövetségünk alapító elnöke és Medveczky Ilus f. év április hó 18-án tartották esküvőjüket a Bakács-téri róm. kat. plébániatemplomban. Ezúttal is meleg szeretettel üdvözöljük.

SZÖVETSÉGÜNK ÁPRILIS HAVI választmányi ülésén a választmányi tagok csaknem teljes számban megjelentek. Részben szövetségi, nagyrészt pedig általános magántisztviselői problémákat vitattak meg. Sok életrevaló javaslatot tárgyalt le a választmány. Lapunk más helyén foglalkozunk ezekkel a kérdésekkel.

NEMZETI BLOKKUNK f. évi április hó 26-án tartotta tisztújító ülését, melyen egyhangúlag, közfelkiáltással az alábbi vezetőséget választotta meg: elnök: Cselényi Pál dr., társelnökök: jobaházi Döry Ervin, Takáts Nándor és Tomanovits József, főtitkár: Petőházi Sándor dr., Szövetségünk titkára, ügyész Walton Ágoston dr. A megválasztás egy esztendőre szól.

JUNIÁLISUNKAT június 11-én rendezi Szövetségünk a Marcibányi-téri Lövészegylet helyiségeiben. A juniális tiszta bevételének egy része állástalan kartársaink felsegélyezésére fordítatik, épen ezért tombolát is rendezünk. Ezúton kérjük kartársainkat, hogy tombola tárgyakat szíveskedjenek ajándékozni: a tombola játékot Rames Gizella kartársnőnk vezeti. A vigalmi bizottság.

ÉRDEN 301 négyszögöles telek (Ilka major mellett harmadik) négyszögölenként 4 pengős áron eladó. Tulajdonos tagtársunk címe: V., Nádor-utca 23. II. emelet 5.

Szerkesztői üzenetek

Dr. M. A. jogszigorló. Nagy szeretettel olvastuk levelét, melyben felhívja figyelmünket az úgynevezett „hazavitt munkára“. Sajnos ezzel a kérdéssel mi sokat foglalkozunk. Egyelőre azonban ezekben a kérdésekben sok esetben az illetékesek sem látnak tisztán. A törvény kimondja, hogy a heti 44 órán túl végzett munka túlmunkának számít. Elvben tehát a „hazavitt“ munka túlmunkának számít és mint ilyen csak engedéllyel végezhető és külön díjazás alá esik. Itt csak az a kérdés, hogy milyen eréllyel és ügyességgel fog az ellenőrző bizottság működni? Üdvözöljük.

L. Károly, Budapest. MABI-val kapcsolatos kérelmét átadtuk vitéz Vágvölgyi Ferenc elnökünknek és ha törvényes lehetősége van kérésének, úgy valószínűleg elintéztést fog nyerni.

Titkárnő. Női csoportunk megalakult, szívesen vennénk, ha aktívan bekapcsolódna a csoport működésébe. Itt azután előadhatná igen értékes gondolatait, melyeket konkrét formában elnökségünk és választmányunk elé vinnénk megtárgyalás és határozathozatal végett. Várjuk jelentkezését!

Sz. D. Vas-u. Megható levelét nagy részvétellel olvastuk. Ma, amikor az állásban levőknek is gondterhes az életük, mennél inkább az az állásnélkülieknek. Előjegyeztük nevét és ha egy alkalmunk adódik, úgy ajánlani fogjuk.

F. Péterné, Budapest. Olvassa el L. Károlynak küldött üzenetünket.

Kuli. Szíveskedjék Szövetségünkbe befáradni a titkári órák alatt. Amennyiben állításait bizonyíthatóan alátámasztja, úgy a szükséges lépéseket Szövetségünk minden bizonnyal meg fogja tenni. Ezzel is meg fogjuk könnyíteni az ellenőrző bizottság munkáját. Természetesen az Ön személyét diszkréten kezeljük.

Fogas kérdés. Nem is annyira fogas, mint ahogy Ön gondolja, mert Önnek feltétlenül jár a végkielégítés. Forduljon ügyészünkhöz tanácsért. Készséggel fog rendelkezésére állni.

H. M. Budapest. Magántisztviselői vonatkozású cikket elolvastuk és lapunk valamelyik számában közölni fogjuk.

R. G. Vidék. Ha feljön az Eucharisztikus Kongresszusra, feltétlenül keressen fel bennünket, mert nagy örömünkre szolgálna, ha sikerülne ott is megalakítanunk helyi csoportunkat. Addig is küldünk nyomtatványokat. Üdvözlöt.

Minősítés. Ezzel a gondolattal mi is már régen foglalkozunk. Ma, amikor a kereskedelmet és jóformán minden foglalkozási ágat képesítéshez kötnek, egyedül a mi szakmánkban elegendő az, ha valaki írni és olvasni tud. Igaz, hogy a legtöbb munkaadó ma már megköveteli a kellő iskolai végzettséget, azonban helyesnek tartanánk, ha ezt intézményesen rendeznék. Természetesen itt is a szerzett jogok épségben hagyása mellett.

Felelős szerkesztő és kiadó: Merényi Gyula

Máté Ernő könyvnyomdája Budapest, VIII., József-utca 61.
Telefon: 13-92-59.